

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

Directoraat-Generaal

Migratie

Directie Migratiebeleid
Afdeling Asiel, Opvang en
Terugkeer

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum

21 februari 2023

Ons kenmerk

4506367

nota

Tweede verlenging besluitmoratorium Oekraïne

1. Aanleiding

Op 28 februari 2022 is de Tweede Kamer geïnformeerd over uw besluit een besluit- en vertrekmoratorium in te stellen voor asielzoekers met de Oekraïense nationaliteit voor de duur van een half jaar. Dit besluit- en vertrekmoratorium is met ingang van 28 augustus 2022 met een half jaar verlengd tot 28 februari 2023. Tegelijkertijd is de aanwijzing van Oekraïne als veilig land van herkomst opgeschort voor dezelfde periode.

Dit besluit- en vertrekmoratorium staat los van de inwerkingstelling van de Richtlijn Tijdelijke bescherming op 4 maart 2022 en is in de praktijk alleen van toepassing op personen met Oekraïense nationaliteit die niet onder de richtlijn vallen.

Zoals algemeen bekend, is de situatie in Oekraïne nog niet ten positieve veranderd. Met deze nota stel ik voor het besluitmoratorium te verlengen met nog eens zes maanden, dus van 28 februari tot 28 augustus 2023. Op grond van artikel 45, vierde lid, van de Vreemdelingenwet 2000 (hierna: Vw) kan een vertrekmoratorium niet langer dan een jaar duren. Dit moratorium zal dan ook niet nog eens worden verlengd. Voorts stel ik voor de aanwijzing van Oekraïne als veilig land van herkomst nogmaals op te schorten voor dezelfde periode.

Het besluit- en vertrekmoratorium is op 28 februari 2023 verlopen. Het is wenselijk om het verlengingsbesluit zo spoedig mogelijk te plaatsen. De verwerking vraagt enkele dagen. In dat verband verzoek ik uw reactie zo spoedig mogelijk.

2. Geadviseerd besluit

Ik adviseer u in te stemmen met:

- Het verlengen van het besluitmoratorium voor Oekraïense asielzoekers tot 28 augustus 2023, inhoudende verlenging van de beslistermijn tot 21 maanden;
- Publicatie van bijgevoegd verlengingsbesluit in de Staatscourant;
- Het verder opschorten van de aanwijzing van Oekraïne als veilig land van herkomst voor de duur van zes maanden, tot 28 augustus 2023;
- Het informeren van de Tweede Kamer hierover door middel van bijgevoegde conceptbrief;

- Het niet verrichten van actieve vertrekhandelingen ten aanzien van vertrekplichtige Oekraïners totdat nadere besluitvorming heeft plaatsgevonden over de werkwijze ten aanzien van deze groep.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Afdeling Asiel, Opvang en
Terugkeer

3. Kernpunten

Het komt voor dat personen met de Oekraïense nationaliteit niet in aanmerking komen voor tijdelijke bescherming, bijvoorbeeld omdat zij zich al voor 27 november 2021 elders in de EU bevonden. Indien de personen die niet in aanmerking komen voor een sticker zich in Ter Apel melden, zal er op die (al dan niet onvolledige) asielaanvraag een beslissing genomen moeten worden. Ten tijde van de vorige verlenging ging het om (spreekwoordelijk) een handvol mensen aan wie een sticker is geweigerd. Inmiddels is dit aantal veel verder opgelopen en kan dit ook de komende tijd sterk stijgen.¹

Datum
21 februari 2023

Ons kenmerk
4506367

De verlenging van het besluitmoratorium wordt geadviseerd omdat, gezien de aanhoudende onzekere situatie in Oekraïne, ook ten aanzien van deze personen op dit moment geen inhoudelijk besluit op een asielaanvraag kan worden genomen. Op Europees niveau wordt informatie uitgewisseld over de beoordeling van de situatie in Oekraïne. Dit bevindt zich op dit moment echter nog in een beginstadium. Vanzelfsprekend wordt deze ontwikkeling nauwlettend gevolgd.

Een tweede reden is dat het weer hervatten van de inhoudelijke beoordeling een verwarrend signaal zou vormen, nu de tijdelijke bescherming van ontheemden uit Oekraïne nog voortduurt. Dat betekent dat, zolang de tijdelijke bescherming voortduurt, in die zaken de asielaanvraag niet behandeld wordt.

Om het verschil in behandeling te verkleinen, wordt de beslistermijn voor Oekraïners op wie de Richtlijn tijdelijke bescherming niet van toepassing is, op grond van artikel 43 Vw maximaal verlengd tot 21 maanden. Dit in tegenstelling tot wat gebruikelijk is in een besluitmoratorium, namelijk een verlenging met één jaar, die zou resulteren in een beslistermijn van (6 + 12 =) 18 maanden.

De argumenten voor het verlengen van het besluitmoratorium gelden a fortiori voor het verder opschorten van de aanwijzing van Oekraïne als veilig land van herkomst.

Kanttekening die kan worden gemaakt, is dat tot op heden besluitmoratoria nooit voor langer dan in totaal één jaar zijn ingesteld. Met deze verlenging zal het besluitmoratorium inzake Oekraïne anderhalf jaar gaan duren. Er is geen rechtsregel die zich daartegen verzet, het is echter wel een breuk met de tot nu toe bestaande praktijk. Hierbij gaat het mogelijk om een oprekking van artikel 43, eerste lid Vw, nu deze bepaling voorschrijft dat naar verwachting voor een korte periode onzekerheid zal bestaan over de situatie in het land van herkomst en op grond daarvan redelijkerwijs niet kan worden beslist. Dit zou kunnen leiden tot vragen en kritiek. Hoewel een algemeen ambtsbericht van Buitenlandse Zaken ontbreekt, is niet uitgesloten dat de beschikbare landeninformatie voldoende zou kunnen worden geacht om op aanvragen te beslissen.

¹ U bent hierover eerder geïnformeerd in de nota 'Niet ophalen verblijfsbewijs Oekraïense ontheemden'.

4. Toelichting

4.1 Juridische context

Het instellen van het besluitmoratorium betekent op grond van artikel 43 Vw dat de wettelijke beslistermijn van lopende asielaanvragen, en van asielaanvragen die tijdens het moratorium worden ontvangen, worden verlengd tot een maximum van 21 maanden. In de loop van dit kalenderjaar zal een aantal van de asielaanvragen van Oekraïners die niet in aanmerking komen voor tijdelijke bescherming die maximumtermijn bereiken. Ook zal een aantal Oekraïners vertrekplichtig worden.

Omdat het voor nu van belang is dat het besluitmoratorium spoedig wordt verlengd, zal separaat een nota worden voorgelegd over de werkwijze ten aanzien van deze groep. Ik stel voor geen actieve vertrekhandelingen verrichten ten aanzien van deze vreemdelingen totdat hierover nader is beslist.

4.2 Communicatie

Een (verlenging van een) besluitmoratorium wordt kenbaar gemaakt door middel van het ministerieel besluit in de Staatscourant. Hiervan wordt de Tweede Kamer op de hoogte gesteld.

Het opschorten van de aanwijzing van Oekraïne als veilig land van herkomst is een beleidsmatige handeling die verder geen regelgeving behoeft. Wel wordt ook dit besluit aan de Tweede Kamer medegedeeld. Overigens staat de opschorting in de Vreemdelingencirculaire 2000 vermeld (C7/1.2 Vc).

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1 Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Directoraat-Generaal

Migratie

Directie Migratiebeleid
Afdeling Asiel, Opvang en
Terugkeer

Datum

21 februari 2023

Ons kenmerk

4506367